

en dus niet goed te keuren. Heeft men niet ongeveer hetzelfde beweerd van de terreinen van Oranje-Nassau-Oord, van Hellendoorn en van Laren? En, nu de daar gevestigde sanatoria thans dagelijks hun heilzame werking uitoefenen, men daarvan de schoonste vruchten plukt, nu ziet men duidelijk dat die pessimistische beschouwingen ongemotiveerd waren. Het volmaakte is hier beneden niet te verkrijgen.

Zegt niet ook de Franschman. „Le mieux souvent est l'ennemi du bien?” Welnu laat men dan, nu het nog tijd is, zich aan dit alles spiegelen, en luisteren naar de uitspraak van collega DONATH, die zegt: „Ik heb in Friesland veel mooier en (voor een sanatorium) gunstiger plekjes gezien. Maar dit verandert niets aan het feit, dat ook andere plekjes geschikt zijn voor de behandeling van longlijders. Als men het huis Herema State inricht voor nachtverblijf, en op het hellend grasveld voor den uitzichtstoren een paar draaibare veranda's bouwt, dan heeft men een sanatorium, dat niet veel geld behoeft te kosten”, en, zooals hij vervolgt, „veel beter is, dan de lighallen van de Haarlemsche vereeniging te Schoten”, zoodat „dan de Noord-Hollanders de Friezen wel mogen benijden”. Wanneer nu een zóó bevoegd deskundige aldus spreekt, moet men dan eigenwijs zijn, en door een passief verzet de vele tering-patiënten in Friesland, door den bekenden „Friesche kop” te volgen, het ééne noodige onthouden? Dit kan, dit mag niet; dit zou onverantwoordelijk zijn, want wanneer de deksel gevallen zal zijn op den neus der bestrijders van Herema State als sanatorium, zou elk medeplichtige daarbij de wroeging ondervinden, schuldig te zijn aan het onthouden van een weldaad aan zijn zieke landgenooten, wier lijden hij door zijn medewerking ten goede had kunnen verzachten, wier leven hij wellicht daardoor had kunnen redden. Ik hoop, dat ieder die kan helpen, en dit niet doet, dit alsnog moge bedenken; dat ons vaderland op nienwjaarsdag een sanatorium voor longlijders rijker moge zijn.

Vereeniging tot verbetering van het lot der blinden in Oost-Indië. — Het zesde jaarverslag dezer vereeniging heeft het licht gezien. Het is uitgebracht in de algemeene vergadering van 28 Juli ll. door den voorzitter dr. C. H. A. WESTHOFF. Een leerling, die reeds vier jaar in de inrichting voor blinde Europeesche kinderen was, is overleden. Een nieuwe leerling kwam er bij, zoodat het getal van tien toch gehandhaafd bleef. De voordeelingen der leerlingen gaven tot tevredenheid aanleiding. In den loop van het jaar werd nieuw ingericht een mannenafdeeling, nl. voor mannen ouder dan 20 jaar; deze telt nu vier blinden, die aan het borstelmaken gezet werden.

De werkinrichting voor blinde inlanders telt nu reeds 98 leerlingen; er is een grootere loods voor gebouwd. Sedert de oprichting zijn nu 215 inlanders opgenomen, van wie 5 overleden, terwijl 112, na een handwerk geleerd te hebben, naar huis zijn teruggekeerd. Meer en meer komen aanvragen van inlanders in, terwijl in het begin wel eens dwang noodig was, om hen in de inrichting te doen komen. De voorzitter wekt in zijn verslag een ieder op om bij te dragen in de steeds stijgende uitgaven en zooveel mogelijk te bevorderen, dat blinde kinderen naar Bandoeng gaan.

Psychiatrisch-juridisch gezelschap. — Op 14 Dec. zal in het auditorium van prof. C. WINKLER in het Binnen-Gasthuis te Amsterdam een vergadering worden gehouden, waar het onderwerp: „Traumatische neurosen” zal ingeleid worden (met demonstratie van gevallen) door mr. L. DEL BAERE

referendaris, en G. P. VAN TROOIJEN, controleerend geneesheer, beiden bij de Rijks-verzekeringsbank.

Voor de lighallen te 's-Gravenhage en Haarlem. — De in de vorige week te 's-Gravenhage gehouden collecte, ten behoeve van de lighallen voor lijders aan tuberculose, heeft ruim tien duizend gulden opgebracht. Die te Haarlem f 2500.—

DANIËLS.

Oorzaak van den dood in de week van 17 tot en met 23 Nov. 1907.	Amsterdam.					Rotterdam.					's-Gravenhage.							
	Totaal.	Onder het jaar.	1—4 jaren.	5—19 jaren.	20—64 jaren.	65 en meer j.	Totaal.	Onder het jaar.	1—4 jaren.	5—19 jaren.	20—65 jaren.	65 en meer j.	Totaal.	Onder het jaar.	1—4 jaren.	5—19 jaren.	20—64 jaren.	65 en meer j.
Febris typhoidea.....	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Mazelen	3	.	3	.	.	.	7	2	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Roodvonk	.	.	.	.	.	.	2	1	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Kinkhoest	1	1	.	.	.	.	2	2	.	.	.	.	2	2	.	.	.	.
Diphtherie en croup.....	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Influenza	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.
Cholera nostras.....	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Longtuberculose	22	.	3	3	16	.	5	.	.	5	.	.	4	.	.	.	4	.
And. vormen v. tubercul.	5	.	1	4	.	.	4	.	1	3	.	.	.	.	.	.	.	.
Kank. e. a. maligne tumor.	13	.	.	.	7	6	8	.	1	7	1	.	8	.	.	.	7	1
Meningitis	2	1	1	.	.	.	1	.	1	.	.	.	4	3	1	.	.	.
Organische hartgebreken.	14	.	.	.	2	12	8	.	.	4	4	.	5	.	.	2	3	3
Croupeuse pneumonie....	9	1	1	.	2	5	5	1	1	.	3	.	6	.	1	.	2	3
And. ziek. v. d. ademh.org.	14	5	3	.	.	6	15	2	8	1	2	2	6	3	2	.	.	1
Ziekt. d. spijsvert. organen.	2	1	.	.	1	.	11	8	1	.	2	.	7	7	.	.	.	.
Ziekten van de nieren...	8	.	.	.	4	4	3	.	.	1	2	.	4	.	1	.	1	2
Z. v. kraamb. e. zwangersch.	1	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Gewelddadige invloeden..	3	.	.	1	1	1	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
Andere ziek. e. onbekend.	51	9	2	.	10	30	34	12	3	1	5	13	27	10	2	1	6	8
Totaal.....	150	18	14	10	44	64	106	25	23	6	27	25	74	26	7	1	22	18
Levenloos aangegeven....	8	.	.	.	.	.	14	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.

Sterfte op 1000 inw. per jaar: te Amsterdam 13.84, te Rotterdam 14.31 en te 's-Gravenhage 15.69. Aantal geboren te Amsterdam 259, op 1000 inw. per jaar 23.90, te Rotterdam 230, te 's-Gravenhage 129.

Dr. RINGELING (Amsterdam). Dr. G. PRINS (Rotterdam, 's-Gravenhage).

Het Groene Kruis. — Onlangs is te Nijmegen geconstitueerd de Provinciale Geldersche Vereeniging van het Groene Kruis, en tot bestuurders zijn thans o. a. gekozen, C. A. H. WEYER, arts te Ede, voorzitter; dr. J. J. SCHELTEMA arts te Elst, dr. J. PRINS VISSER, arts te Geldermalsen. Daar er in de provincie Gelderland slechts in 17 gemeenten afdeelingen van het Groene Kruis bestaan, zal men nu pogingen aanwenden deze nuttige vereeniging ook elders te vestigen, door de oprichting van afdeelingen.

Onderscheiding. — Naar aanleiding en bij gelegenheid van het 40-jarig bestaan van het Nederl. Roode Kruis is de heer C. F. UTERMÖHLEN, directeur van de Koninklijke fabriek van verbandstoffen te Amsterdam, door H. M. de Koningin benoemd tot ridder in de orde van Oranje Nassau.